

Inhoud / Contents

<i>Inleiding/Introduction</i>		<i>VII</i>
1.	Anonymus	Ic seg adiu 1
2.	Johannes Ciconia (ca. 1335-1411)	Gloria 4
3.	Guillaume Dufay (ca. 1400-1474)	Ave regina cælorum 9
4.		Alma redemptoris mater 11
5.	Josquin des Prez (1445-1521)	Tu solus qui facis mirabilia 15
6.		Ave Maria 20
7.		La déploration de Johan Okeghem 27
8.	Jacob Obrecht (1450-1505)	Salve Regina 33
9.	Pierre de la Rue (ca. 1460-1518)	O salutaris hostia 40
10.	Adriaan Willaert (1490-1562)	Pater Noster 42
11.	Jacobus Clemens non Papa (ca. 1510-1555/6)	Carole magnus eras 47
12.	Cipriano de Rore (1516-1565)	Datemi pace 58
13.	Hubert Waelrant (1517-1595)	Musiciens qui chantez 63
14.	Jacob van Berchem (? - ca. 1580)	Alleluja 70
15.	Jacobus de Kerle (1531/2-1591)	Suscipiant, Domine 75
16.	Orlandus Lassus (1532-1594)	Jubilate Deo 81
17.		Io ti voria 84
18.		Quand mon mary 86
19.		Tristis est anima mea 88
20.	Cornelis Schuyt (1557-1616)	Voi bramate, ben mio 93
21.	Jan Pietersz. Sweelinck (1562-1621)	Pseaume 90 99
22.		Tu as tout seul 102
23.		Laudate Dominum 107
24.		Hodie Christus natus est 112
25.	Johannes Verhulst (1816-1891)	Inclina Domine 118
26.		De nevel dekt ons 123
27.	Bernard Zweers (1854-1924)	Avondlicht 126
28.	Julius Röntgen (1855-1932)	Rei van Edelingen 131
29.	Alphons Diepenbrock (1862-1921)	Auf dem See 136
30.		Chanson d'automne 143
31.	Johan Wagenaar (1862-1941)	Hymnus de ascensione Domini 146
32.	Anton B.H. Verheij (1871-1924)	Salve Regina 150
33.	Hendrik Andriessen (1892-1981)	Qui habitat 157
34.	Alexander Voormolen (1895-1980)	Wanderers Nachtlid 166
35.	Jan Nieland (1903-1963)	Wiegelied 168
36.	Henk Badings (1907-1987)	Canamus, amici, canamus 173
37.		Finnigan's wake 179
38.	Herman Strategier (1912-1988)	Les compagnons de la Marjolaine 191
39.	Louis Toebosch (*1916)	Nu sijt willekome (1) 197
40.		Nu sijt willekome (2) 198
41.	Albert de Klerk (*1917)	Pater noster 201
42.	Willem Vogel (*1920)	Denn wo dein Schatz ist 204
43.	Jaap Geraedts (*1924)	Hemelsch Vader 207
44.	Jurriaan Andriessen (*1925)	Sonnet nr. 43 210
45.	Ton de Leeuw (*1926)	Prière 217
46.		The magic of music 228
47.	Joop Voorn (*1932)	Als de ziele luistert 232
48.	Daan Manneke (*1939)	Psaume 121 235

Canons etc.

Jacobus Clemens non Papa (ca. 1510-1555/6)	Sanctus	57
Jan Pietersz. Sweelinck (1562-1621)	Vanitas vanitatum	62
uit Valerius' <i>Gedenck-Clanck</i> (1626)	Neemt mij in der hand	80
Orlandus Lassus (1532-1594)	Benedictus	92
Joop Schets (*1952)	Jesu Kreuz	101
Jan Pietersz. Sweelinck (1562-1621)	Miserere	117
Jan Eelkema (1941-1989)	Sing-in	145
Herman Strategier (1912-1988)	Canons	149
Harold Lenselink (*1952)	Pecsacaglia	196
Yolán Trabsky (*1950)	Come with me	200
Willem Vogel (*1920)	Ich leb	234
<i>Alfabetische titelopgave/Titles in alphabetical order</i>		241
<i>Componisten en hun werken/Composers and their works</i>		243
<i>Translation and pronunciation of Dutch texts</i>		245
<i>Lijst van bronnen/Sources</i>		249

Inleiding

De redactie van *Vox Neerlandica* heeft ernaar gestreefd in de bundel een goede weerspiegeling te bieden van het componeren voor gemengd koor a cappella in de Nederlanden - inclusief de Zuidelijke Nederlanden tot 1830 - van de Renaissance tot heden. *Vox Neerlandica* beoogt het artistiek waardevolle, bekend en onbekend, te verenigen met het praktisch bruikbare, van een eenvoudig niveau tot het peil van zeer gevorderde amateurs. Het uitgangspunt was dat kwalitatief goed werk aan bod moest komen, geestelijk en wereldlijk, oorspronkelijk werk zowel als goede zettingen. Het repertoire diende in de regel de vierstemmigheid niet te boven te gaan; uitzonderingen op deze regel vormen enkele vijfstemmige stukken (de nrs. 7, 11, 19, 20, 22, 23 en 24) en een aantal werken waar de componist incidenteel de stemmen diviseerde.

Met deze selectiecriteria als uitgangspunt moesten de samenstellers uit een overvloed aan aangedragen materiaal een representatieve en voor praktisch gebruik geschikte keuze maken. Het resultaat van hun werk laat zich als volgt samenvatten: een kleine vijftig koorwerken van uiteenlopende omvang zijn chronologisch gerangschikt naar de geboortedata van de componisten; daarbij kwam het zwaartepunt te liggen op de Renaissance - men kent de geschiedenis van de 'Nederlandse Scholen' - alsmede op deze eeuw. De verdeling tussen geestelijk en wereldlijk repertoire is zodanig uitgevallen dat de geestelijke muziek slechts een bescheiden overwicht heeft, wat - gezien de kwantitatieve suprematie van het geestelijke in het koorrepertoire in het algemeen - een vermeldenswaardig feit is. Qua getoonzette talen is een 'universele' taal als het Latijn duidelijk in de meerderheid, gevolgd door Franse, Nederlandse en *ex aequo* Duitse, Engelse en Italiaanse teksten.

Omdat het de uitdrukkelijke bedoeling was in *Vox Neerlandica* alleen oorspronkelijk onbegeleide koorwerken op te nemen, valt er muziekhistorisch gezien helaas een duidelijke lacune te constateren ten aanzien van de achttiende eeuw. Specifieke *basso continuo* muziek is in ieder geval niet opgenomen. De enige uitzonderingen op deze regel worden gevormd door Sweelincks *Laudate Dominum* en *Hodie Christus natus est*, die overigens niet uit de achttiende, maar uit de zeventiende eeuw stammen.

Waar van een geselecteerd koorwerk een wetenschappelijke editie bestaat, wat bijvoorbeeld het geval is bij het (verzamelde) werk van Dufay, Josquin, Obrecht, Clemens non Papa, Lassus, Schuyt en Sweelinck, is de notentekst van deze editie als voorbeeld gebruikt, met dien verstande dat voor de praktische bruikbaarheid waar nodig de notatie is aangepast. In de meeste andere gevallen is uitgegaan van de eerste druk, of in een enkel geval van een manuscript. Gegevens over de gebruikte bronnen zijn te vinden in de Lijst van bronnen op p. 249 e.v.

Het praktisch-bruikbare karakter van *Vox Neerlandica* bracht met zich mee dat bij oorspronkelijk mensuraal genoteerde stukken aanduidingen van ligaturen en dergelijke zijn weggelaten. Wel is daar het gebruik van mensuur- in plaats van maatstrepen gehandhaafd, wat zijn weerslag vooral heeft gevonden in de notatie van de langere notenwaarden (geen overbindingen bij het niet-metrische gebruik van mensuurstrepen). Allerhande aanwijzingen betreffende b.v. frasering, articulatie en dynamiek, met name die welke later door derden zijn aangebracht, zijn eveneens weggelaten. Voordrachtsaanwijzingen (*dolce*, *allargando*, enz.), genoteerd bij de bovenste stem, gelden impliciet ook voor alle overige stemmen, tenzij het tegendeel blijkt, c.q. aangegeven wordt. Dynamische tekens, zoals *p* en *sfz* zijn in de regel wel in alle stemmen aangegeven. Waar vasthouden aan de strikte muzikale orthografie dreigde te leiden tot overbelasting van het beeld door overmatig gebruik van notenstokken en een teveel aan tekst, zijn voor de praktijk enige concessies gedaan. Evidente fouten en omissies zijn stilzwijgend verbeterd, resp. aangevuld. Over bepaalde beslissingen ten aanzien van de hier afgedrukte versie van de notentekst geeft - waar relevant - het overeenkomstige nummer in de Lijst van bronnen uitsluitel.

Ter ontsluiting van de inhoud van deze bloemlezing dienen twee registers: een op componisten en een op titels, resp. eerste tekstregels, welke laatste categorie typografisch van de eigenlijke titels onderscheiden is. Verspreid tussen de stukken door vindt de gebruiker een aantal canons; deze zijn in een afzonderlijke

inhoudsopgave ondergebracht. Ten slotte zij vermeld dat - ten behoeve van gebruikers buiten het Nederlandse taalgebied - vertalingen zijn opgenomen van de Nederlandse teksten, met aanwijzingen voor de uitspraak.

Samenstellers en uitgevers van *Vox Neerlandica* zijn veel dank verschuldigd aan drs. Jan Boogaarts, prof. dr. Willem Elders, Jan Heijmink Liesert, Harold Lenselink, Daan Manneke, Vic Nees, Hans Smout, Frans Schouten, Paul Valgaeren, drs. Jan Valkestijn, dr. Anton Vernooij en drs. Anthony Zielhorst, die een groot aantal interessante composities hebben opgespoord en waardevolle adviezen hebben gegeven, alsmede aan drs. Riebo Rietema, die zich met het opstellen van de Lijst van bronnen bezig heeft gehouden. De warme belangstelling van vele anderen voor de produktie van de bundel is eveneens op hoge prijs gesteld. Ook willen wij niet nalaten te melden dat de notentekst in veel gevallen de beoogde kwaliteit slechts kon bereiken doordat de samenstellers dankbaar gebruik konden maken van in wetenschappelijke edities vervatte onderzoeksresultaten.

Moge *Vox Neerlandica* in ruime kring klinken!

mei 1995

Paul van Reijen

Introduction

The editors of *Vox Neerlandica* have sought to offer a representative selection of compositions from the Netherlands - including the Southern Netherlands until 1830 - from the Renaissance until the present day, for unaccompanied mixed choir. *Vox Neerlandica* aims to unite that which is of artistic value, both familiar and unfamiliar, with the demands of practical utility, while ranging from an elementary level to that of well-advanced amateurs. The volume comprises work of good quality, both sacred and secular, including original compositions and good settings of existing material. In general the repertoire does not exceed four parts; exceptions are several five-part pieces (nos. 7, 11, 19, 20, 22, 23 and 24) and some works with incidental divided parts.

With these criteria in mind the compilers had to make a representative and practical selection from an abundance of material. The result of their labour can be summarised as follows: nearly fifty choral works of diverse length are arranged chronologically according to the composer's year of birth; in so doing the emphasis fell on the Renaissance - the history of the 'Netherlandish School' is familiar - and on the present century. The division between sacred and secular repertoire is such that sacred music is only modestly preponderant, a fact worthy of mention in view of the quantitative supremacy of sacred music in choral repertoire as a whole. In respect to languages, the universal language of Latin is clearly in the majority, followed by French, Dutch and *ex aequo* German, English and Italian.

The express wish to include only original unaccompanied choral music in *Vox Neerlandica* has caused an evident but in historical terms regrettable void in respect to the eighteenth century. Specific *basso continuo* music, therefore, has not been included, with the exception of two earlier, seventeenth-century pieces by Sweelinck: *Laudate Dominum* and *Hodie Christus natus est*.

In the case of composers such as Dufay, Josquin, Obrecht, Clemens non Papa, Lassus, Schuyt and Sweelinck, the scores of the present volume follow existing scholarly editions, although the notation has been adapted for practical use where necessary. In most other cases the first edition has been followed, and occasionally a manuscript. Further information is given in the source list on p. 249 ff.

In view of the practical character of *Vox Neerlandica*, pieces originally written in mensural notation do not bear the ligatures and suchlike used in scholarly transcriptions. The use of mensuration-lines instead of bar-lines has been retained, a policy reflected particularly in the notation of longer note values (the